

ROK ROMANTYZMU POLSKIEGO W MUZEUM NARODOWYM W POZNANIU

Galeria Malarstwa i Rzeźby

19.03. (sobota), godz. 12.00

Recepcja *Anhellego* Juliusza Słowackiego w malarstwie przełomu XIX i XX wieku

Prelekcja poświęcona będzie malarskiej recepcji *Anhellego* Juliusza Słowackiego – utworu o losach polskich zesłańców na Syberii, zwłaszcza w twórczości Witolda Pruszkowskiego, Jacka Malczewskiego i Wlastimila Hofmana. Inspiracje poematem w dziełach tych malarzy wskazują na odradzanie się wielkich tematów poezji romantycznej na przełomie epok. Artyści, sięgając do *Anhellego*, zadawali pytania o własną tożsamość, indywidualizm, związek współczesności z tradycją, cel i sens ich twórczości. Próba analizy „anhellicznych” dzieł sztuki dostarcza impulsów do rozważań nad artystyczną i zbiorową wyobraźnią kilku pokoleń Polaków, a także ukazuje, iż moderniści dotarli do egzystencjalnych doświadczeń Słowackiego, zapisanych przez romantyka pod postacią symbolicznych obrazów poetyckich.

Wykład: dr Milena Chilińska (Uniwersytet Warszawski)

22.04 (piątek), godz. 18.00

Pożegnania\powroty w literaturze i ikonografii romantyzmu

Osią wykładu będzie poemat Antoniego Malczewskiego *Maria* oraz bezpośrednio związany z tym utworem obraz Józefa Simmlera *Pożegnanie Wacława z Marią*. Kontekst źródłowy to literackie i wizualne prezentacje sceny pożegnania Hektora i Andromachy, konteksty bliższe to ilustracje innych autorów do poematu Malczewskiego. Wśród zagadnień szczegółowych wymienić można m.in. obecną w literaturze i folklorze figurę powrotu-nieszczęścia oraz lament w dawnej kulturze i jego przekształcenia.

Wykład: prof. dr hab. Elżbieta Nowicka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

27.05, godz. 18.00

„Przez furie jestem targan, ja Orfeusz...”. Wątki orfickie w twórczości Juliusza Słowackiego i ich odbicie w sztuce polskiej przełomu wieków (wybrane zagadnienia)

Orfizm to złożone zjawisko kulturowe o charakterze filozoficzno-religijnym. W romantyzmie rozpowszechnił się na fali mistycyzmu przenikającego duchowość epoki. Idee orfickie silnie zaznaczyły się w utworach Juliusza Słowackiego, m.in. w *Anhellim*, *Lilli Wenedzie*, *Balladynie*, *Beniowskim*, także w utworach z okresu mistycznego – w *Królu-Duchu* i w pismach filozoficznych pisanych prozą. Wiele wątków orfickich zapośredniczonych przez utwory wieszczą zaznaczyło się w twórczości artystów polskich na przełomie wieków. Prezentacja i analiza tych dzieł będzie przedmiotem wykładu.

Wykład: Wacława Milewska (emerytowany kustosz Muzeum Narodowego w Krakowie)

24.09 (sobota), godz. 12.00

Słowacki poza słowami. O rysunkach poety

Zachowało się niewiele ponad sto rysunków Juliusza Słowackiego, nieliczne znane są z reprodukcji i wzmianek. Odnalezienie w Moskwie przed kilkunastu laty raptularza Słowackiego

z podróży na Wschód, zawierającego najbogatszy liczebnie zespół jego prac plastycznych, jest okazją, aby dokładniej przyjrzeć się twórczości „poza słowami” wielkiego romantyka. Poszczególne rysunki można rozpatrywać jako swego rodzaju znaczniki na mapie biografii (i wojażów) poety, a jednocześnie poddać się ich urokowi – nie tyle pięknu czy kunsztowi, ile magnetycznej sile zapisanych śladów życia, wrażliwości, zatrzymanego spojrzenia lub myśli.

Wykład: dr Urszula Makowska (Instytut Sztuki PAN w Warszawie)

07.10 (piątek), godz. 18.00

„Polonez Chopina” Teofila Kwiatkowskiego. Dzieło wobec różnych interpretacji

„Polonez Chopina” to jedno z najbardziej znanych dzieł polskiego romantyzmu. Punktem wyjścia dla rozważań będzie kontekst powstania akwareli i jej różnych wersji oraz opis uwzględniający dotychczas mało przebadane aspekty. Następnie skoncentrujemy się na wybranych interpretacjach dzieła, które uwzględniają wpływ Śpiewów historycznych Jana Ursyna Niemcewicza, filozofii Andrzeja Towiańskiego, działalności Hôtelu Lambert czy są wyrazem intuicyjnego odczytania poloneza przez malarza. Czy można w jakiś sposób pogodzić z sobą tak odmienne interpretacje?

Wykład: dr Arkadiusz Krawczyk (MNP)

16.10 (niedziela), godz. 12.00

Debata o Romantyzmie w sztukach plastycznych.

Próba definicji kierunku w sztuce polskiej i określenia jego ram czasowych.

Prelegenci: prof. dr hab. Waldemar Okoń (Uniwersytet Wrocławski), prof. dr hab. Michał Haake (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr Anna Borowiec (MNP), dr Arkadiusz Krawczyk (MNP)

Spotkanie poprowadzi: dr Maria Gołąb, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych MNP

19.11 (sobota), godz. 12.00.

Motywy szekspirowskie w twórczości Cypriana Norwida

Dramaturgia Szekspira stanowiła dla artystów epoki romantyzmu bardzo ważne źródło inspiracji. W polskim romantyzmie do twórczości elżbietańskiego mistrza nawiązywali na różne sposoby wszyscy wielcy poeci – Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Zygmunt Krasiński i Cyprian Norwid. Autora *Vade-mecum* interesowała przede wszystkim problematyka poruszana w *Hamlecie*, *Romeo i Julii*, *Juliuszu Cezarze* i *Makbecie* – poeta wykorzystywał motywy z tych dzieł zarówno w swej liryce (*W Weronie*, *Marquis de Boissy*, *Rzeczywistość*), w prozie (*O sztuce [Dla Polaków]*, *Białe kwiaty*), jak i dramaturgii (*Aktor*, *Kleopatra* i *Cezar*). Norwid przetłumaczył również fragmenty niektórych utworów Szekspira, pozostawił też kilka inspirowanych jego dziełami rysunków.

Wykład: prof. UAM dr hab. Alina Borkowska-Rychlewska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

2.12 (piątek), godz. 18.00

Aleksander Orłowski - pejzażysta romantyczny?

Aleksander Orłowski uznawany jest za pierwszego polskiego artystę romantycznego. Ten wybitny rysownik znany przede wszystkim ze scen batalistycznych, tworzył również przedstawienia rodzajowe, karykatury i krajobrazy. W zbiorach Gabinetu Rycin MNP znajduje się rysunek z 1799 r. pt. „Kościół gotycki”, który podczas wykładu zostanie zaprezentowany publiczności i omówiony w kontekście wczesnych tendencji romantycznych pojawiających się w sztuce europejskiej.

Wykład: Maria Skrzypczak (MNP). Wykład połączony z pokazem rysunku Aleksandra Orłowskiego z Gabinetu Rycin MNP